

LITURGIE

voor de viering van de Stille Week en Pasen 2026

Pasen

*In het doodspunt van de tijd,
in de donkerste der nachten,
dieptepunt van antimachten,
grondverloren elk verwachten,
werd het Pasen, nieuwe tijd,
nieuwe toekomst, wonderwijd.*

*In dit morgenlijk begin,
in dit heden van Gods dromen
- leven aan de dood ontkomen –
ingeplant en opgenomen,
gaan wij vol verwondering,
nieuwe mens, de toekomst in.*

Inge Lievaart,
uit: 'Toen werd het morgen midden
in de nacht'

Bethelkerk Zwijndrecht, 2-5 april 2026

PAASCYCLUS – aan de hand van Mattheüs

Witte Donderdag, 2 april 2026

met viering heilig avondmaal

Aanvang: 19.30 uur

Goede Vrijdag, 3 april 2026

Evangelielezing en kruismeditatie

Aanvang: 19.30 uur

Stille Zaterdag, 4 april 2026

Paaswake: Gebedsdienst en Doopgedachtenis

Aanvang: 19.30 uur

Pasen, zondag 5 april 2026

Paasviering

Aanvang: 10.00 uur

Voorgangers in de samenkomsten zijn ds. Steven Kafoe en ds. René Wouda. Muzikale medewerking wordt verleend door Richard Bos en Aleid Moraal (orgel), Bart Mijster (zang) en het gemeente-ensemble (zang)

De Schriftlezingen zijn uit de *Nieuwe Bijbelvertaling 2021*

***Wilt u aan het einde van de samenkomst uw liturgieboekje of achterlaten op de tafel bij de uitgang of, wanneer u het meeneemt naar huis, het de volgende dienst dan ook weer meenemen naar de kerk?
Bij voorbaat hartelijk dank.***

WITTE DONDERDAG

Orgelspel

Koraalbewerking 'Alles wat over ons geschreven is' (J. Beeftink)

Voorzang: NLB 556

Willem Barnard

- 1 Alles wat over ons geschreven is
gaat Gij volbrengen deze laatste dagen,
alle geboden worden thans voldragen,
alle beproeving van de wildernis.
- 2 Gods schepping die voor ons gesloten bleef
ontsluit Gij weer, Gij opent onze harten,
die Zoon van David zijt en Man van Smarte,
Koning der Joden die de dood verdreef.

3. Jezus, de haard van uw aanwezigheid zal in ons hart een vreugdevuur ontsteken, Gij gaat vooraan, Gij zult ons niet ontbreken, Gij Hogepriester in der eeuwigheid.
4. Gij onderhoudt de vlam van ons bestaan, aan U, o Heer, ontleent het brood zijn leven, ons is een lofzang in de mond gegeven, sinds Gij de weg van 't offer zijt gegaan.
5. Dit is uw opgang naar Jeruzalem waar Gij uw vrede stelt voor onze ogen, vrede aan allen die uw naam verhogen: heden hosanna, morgen kruisigt Hem!

VOORBEREIDING

Aanvangstekst

'Het was kort voor het Pesachfeest. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat Hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan.' (Johannes 13: 1-2)

Stil gebed, bemoediging en groet

Zingen Psalm 81: 1, 4, 5, 9 Willem Barnard

- 1 Jubel God ter eer,
Hij is onze sterkte!
Juich voor Israëls Heer,
stem en tegenstem
springen op voor Hem
die ons heil bewerkte.
- 4 God heeft ons gezegd
nooit gehoorde dingen.
Heilig is 't en recht
nu en t'allen tijd
Hem die ons bevrijdt
vrolijk toe te zingen.

- 5 Onder lasten zwaar
 waart gij haast bezweken.
 Groot was het gevaar -
 Ik vergat u niet,
 in het doodsgebied
 gaf Ik taal en teken.
- 9 Leef uit mijn verbond.
 Vraag van Mij vrijmoedig.
 Open wijd uw mond.
 Al wat u ontbreekt,
 al waar gij om smeekt
 geef Ik overvloedig.

Gebed

EVANGELIELEZING VAN DE WITTE DONDERDAG (1)

Lezing Mattheüs 26:17-25

Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood kwamen de leerlingen naar Jezus toe en vroegen: 'Waar wilt U dat wij voorbereidingen treffen zodat U het pesachmaal kunt eten?' Hij gaf hun de opdracht om naar een zeker persoon in de stad te gaan en hem te zeggen: 'De meester laat u weten: "Mijn tijd is nabij; Ik wil met mijn leerlingen bij u het pesachmaal gebruiken."' De leerlingen deden wat Jezus hun had opgedragen en bereidden het pesachmaal.

Toen de avond was gevallen, lag Hij samen met de twaalf aan voor de maaltijd. Onder het eten zei Hij tegen hen: 'Ik verzeker jullie: een van jullie zal Mij uitleveren.' Dit bedroefde hen zeer, en de een na de ander vroegen ze Hem: 'Ik toch niet, Heer?' Hij antwoordde: 'Hij die tegelijk met Mij iets uit de schaal nam, die zal Mij uitleveren. De Mensenzoon zal heengaan zoals over Hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.' Toen zei ook Judas, die Hem zou uitleveren: 'Ik ben het toch niet, rabbi?' Jezus antwoordde: 'Jij zegt het.'

VIERING VAN HET HEILIG AVONDMAAL

Zingen NLB 389

Jaap Zijlstra

- 1 Het brood dat ons voor ogen staat
 en zich geduldig breken laat,
 is uw gedaante, lieve Heer,
 Gij daalt als manna in ons neer.

- 2 De beker die de ronde doet,
 het is de omloop van uw bloed,
 het spreekt van een geheimenis,
 uw hartslag die ons leven is.

- 3 Uw bloed, het raakt de lippen aan,
 de deurposten van ons bestaan,
 de dood gaat aan ons hart voorbij,
 o lam van God, U loven wij.

- 4 Gij die een broodhuis voor ons zijt,
 een wijngaard die het hart verblijdt,
 Heer Jezus die ons drenkt en voedt,
 Gijzelf zijt onze overvloed.

Tafelgebed

Aansporing

'Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals Ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben. Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.' (Johannes 13:34-35)

We wensen elkaar de vrede van Christus toe

Lezing Mattheüs 26:26-29 / Inzettingswoorden

Toen ze verder aten nam Jezus een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood en gaf de leerlingen ervan met de woorden: 'Neem, eet, dit is mijn lichaam.' En Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker met de woorden: 'Drink allen

hieruit, dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden. Ik zeg jullie: vanaf nu zal Ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken, tot de dag dat Ik er met jullie opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader.'

Lopende viering van het Heilig Avondmaal

Onder orgelspel: Koraalbewerking 'Ik wil mij gaan vertroosten' (D. Sanderman)

Dankgebed

Zingen Psalm 81: 11-14

- 11 Ga niet van Mij heen,
volg Mij op Mijn wegen,
sluit u hecht aaneen.
Waar gij langs zult gaan
maak Ik u ruim baan:
niemand houdt u tegen.
- 12 Al wie u verdrukt
zal Ik af doen deinzen.
Ik verbreek het juk
dat uw schouders knelt,
en het ruw geweld
zal verering veinzen.
- 13 Macht en tegenstand,
haters van de Here,
slaat zijn sterke hand;
tegen die Hem vleit
in arglistigheid
zal Hij haast zich keren.
- 14 Keer terug tot Mij
Israël, gij trotse -
en de woestenij
zal weer bloeien gaan;
Ik geef most en graan,
honing uit de rotsen.

EVANGELIELEZING VOOR DE WITTE DONDERDAG (2)

Lezing Mattheüs 26:30-35

Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg.

Onderweg zei Jezus tegen hen: 'Jullie zullen Mij deze nacht allemaal afvallen, want er staat geschreven: "Ik zal de herder doden, en de schapen van zijn kudde zullen uiteengedreven worden." Maar nadat Ik uit de dood ben opgewekt, zal Ik jullie voorgaan naar Galilea.' Petrus zei daarop tegen Hem: 'Misschien zal iedereen U afvallen, ik nooit!' Jezus antwoordde hem: 'Ik verzeker je: deze nacht, nog voor de haan gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' Petrus zei: 'Al zou ik met U moeten sterven, verloochenen zal ik U nooit.' Alle andere leerlingen vielen hem daarin bij.

Zingen NLB 562

Jaap Zijlstra

- 1 Ik wil mij gaan vertroosten
 in 't lijden van mijn Heer,
 die zelf bedroefd ten dode
 terneerboog keer op keer
 en zocht in zijn ellende
 naar troost om voort te gaan,
 tot hem wil ik mij wenden -
 o Jesu, zie mij aan.

- 2 Hoe sloeg ik ooit uw woorden
 weerspannig in de wind,
 wilde niet zien of horen
 hoezeer ik werd bemind,
 mijn leven liep verloren,
 uw stem bracht mij tot staan,
 u bidt voor wie u hoonden –
 o Jesu, zie mij aan.

- 3 Mijn Heer die om mijn zonden
 in doem en duisternis
 ontluisterd en geschonden

aan 't kruis gehangen is,
al ben ik u onwaardig,
mijn toevlucht is uw naam,
mijn redder, mijn genade –
o Jesu, zie mij aan.

Lezing Mattheüs 26:36-46

Vervolgens ging Jezus met zijn leerlingen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei: 'Blijven jullie hier zitten, Ik ga daar bidden.' Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen Hij bedroefd en angstig begon te worden, zei Hij tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier met Mij waken.' Hij liep nog een stukje verder, liet zich voorover vallen op de grond en bad: 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals Ik het wil, maar zoals U het wilt.' Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Konden jullie niet eens één uur met Mij waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.' Voor de tweede maal liep Hij bij hen vandaan en bad: 'Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan Mij voorbijgaat zonder dat Ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals U het wilt.' Toen Hij terugkwam, zag Hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor. Daarna voegde Hij zich weer bij de leerlingen en zei: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het ogenblik is nabij waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij.'

Zingen LvdK 180:1,5

Evert Smelik

- 1 Gethsémané, die nacht moest eenmaal komen.
De Heiland heeft bewust die weg genomen.
Hij laat zijn doel niet los, wijkt niet terzijde,
aanvaardt het lijden.

- 5 Altijd zal Jezus weer in doodsstrijd wezen,
tot aan het eind der wereld moet Hij vrezen,
zijn eigen jongeren in slaap t' ontdekken.
Wat zou hen wekken?

Lezing Mattheüs 26:47-56

Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd. Judas, die Hem zou uitleveren, had met hen een teken afgesproken. 'Degene die ik kus,' had hij gezegd, 'die is het, die moet je gevangennemen.' Hij liep recht op Jezus af, zei: 'Gegroet, rabbi!' en kuste Hem. Jezus zei tegen hem: 'Vriend, ben je daarvoor gekomen?' Daarop kwamen de mannen naderbij, grepen Jezus vast en namen Hem gevangen. Nu greep een van Jezus' metgezellen naar zijn zwaard. Hij trok het, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af. Daarop zei Jezus tegen hem: 'Steek je zwaard terug op zijn plaats. Want wie naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen. Je weet toch dat Ik mijn Vader maar te hulp hoeft te roepen of Hij stelt Mij onmiddellijk meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking. Maar hoe zouden dan de Schriften in vervulling gaan, waar staat dat het zo moet gebeuren?' Toen zei Jezus tegen de mannen: 'U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben! Dagelijks was Ik in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u Me niet gevangengenomen; maar dit alles gebeurt omdat de geschriften van de profeten in vervulling moeten gaan.' Daarop lieten alle leerlingen Hem in de steek en vluchtten weg.

Zingen LvdK 180:7

Hier zijn wij, Heer, een afgeweken schare,
wij, die zo zorgeloos, zo ontrouw waren.
Verander ons en reinig onze harten,
o Man van smarten!

Lezing Mattheüs 26:57-68

De mannen die Jezus gevangengenomen hadden, leidden Hem voor aan Kajafas, de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeengekomen waren. Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester; daar ging hij tussen de knechten zitten om te zien hoe het zou aflopen. De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden Jezus met behulp van een valse getuigenverklaring ter dood te veroordelen, maar dat lukte hun niet; hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee die zeiden: 'Die man heeft gezegd: "Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen."' De hogepriester stond op en vroeg Hem: 'Geeft U geen antwoord op wat deze getuigen tegen U inbrengen?' Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: 'Ik bezweer U bij de levende God: zeg ons of U de messias bent, de Zoon van God.' Jezus antwoordde: 'U zegt het. Maar Ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en Hem zien komen op de wolken van de hemel.' Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: 'Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt nu zelf zijn godslastering gehoord. Wat denkt u?' Ze antwoordden: 'Hij is schuldig en verdient de doodstraf!' Daarop spuwden ze Hem in het gezicht en sloegen Hem. Anderen stompten Hem en zeiden: 'Profeteer dan maar eens voor ons, messias, wie is het die Je geslagen heeft?'

Zingen LvdK 181:1

Johann Heermann, vertaling Jacqueline van der Waals

- 1 Noem d' overtredding mij, die Gij begaan hebt,
het kwaad, gekruiste Heer, dat Gij gedaan hebt,
waaraan uw volk U schuldig heeft bevonden,
noem mij uw zonden.

Lezing Mattheüs 26:69-75

Petrus zat buiten, op de binnenplaats. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, dat zei: 'Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!' Maar hij ontkende dat met klem, zodat allen het konden horen: 'Ik weet niet waar je het over hebt.' Toen hij wegliep naar het poortgebouw, zag een ander meisje hem. Ze zei tegen de omstanders: 'Die man hoorde bij Jezus van Nazaret!' En opnieuw ontkende hij en zwoer: 'Echt, ik ken de man niet!' Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe, ze zeiden: 'Jij bent wel degelijk een van hen, trouwens, je accent verradt je.' Daarop begon hij te vloeken en te zweren: 'Ik ken die man niet!' En meteen kraaide er een haan. Toen herinnerde Petrus zich wat Jezus gezegd had: 'Nog voor de haan gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.

Zingen Psalm 51:1

David / berijming Jan Willem Schulte Nordholt en Jan Wit

Ontferm U, God, ontferm U, hoor mijn klacht,
ik roep tot U, vergeef, vergeef mijn zonden.
Herstel mijn hart, zie hoe het is geschonden.
Door eigen schuld verzink ik in de nacht.
Wees mij nabij naar uw barmhartigheid,
reinig mij door uw diepe mededogen.
Om al mijn kwaad kwelt zich mijn hart en schreit,
mijn zonden staan mij dagelijks voor ogen.

Onder orgelspel verlaten wij de kerk ...

Koraalbewerking Psalm 51 (D. Sanderman)

GOEDE VRIJDAG

Orgelspel

Koraalbewerking 'O kostbaar kruis' (C. Ingelse)

Op de drempel

'Mogen wij ervoor bewaard blijven te roemen anders dan in het kruis van onze Heer Jezus Christus, in wie ons heil is, ons leven en verrijzenis, door wie wij verlost en bevrijd zijn.' (naar Galaten 6:14)

Voorbereiding

David en Jesaja

'Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij?'

Psalm 22:1

1 Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
 en blijft zo ver, terwijl ik tot U schrei,
 en redt mij niet, maar gaat aan mij voorbij?
 Hoe blijft Gij zwijgen?
 Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stijgen
 bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,
 maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten
 in klacht op klacht.

'Wie kan geloven wat wij hebben gehoord?
Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard?
Als een loot schoot hij op onder Gods ogen,
als een scheur uit dorre grond.
Onopvallend was zijn uiterlijk,
hij miste iedere schoonheid,
zijn aanblik kon ons niet bekoren.
Hij werd veracht, door mensen gemeden,
hij was een man die het lijden kende
en met ziekte vertrouwd was,
een man die zijn gelaat voor ons verborg,
veracht, door ons verguisd en geminacht.

Maar hij was het die onze ziekten droeg,
die ons lijdten op zich nam.
Wij echter zagen hem als een verstoteling,
door God geslagen en vernederd.’ (Jesaja 53:1-4)

‘Gij die mijn ogen ’t levenslicht ontsloot’

Psalm 22:4

- 4 Gij die mijn ogen ’t levenslicht ontsloot,
mij hebt geroepen uit de moederschoot,
mij aan mijn moeders borst een schuilplaats bood,
voor kwaad beveiligd.
Gij heb mij U ten eigendom geheiligd.
Gij, die alleen mijn God zijt en mijn Vader,
blijf mij niet ver, want nu het onheil nadert
helpt mij niet één.

Gebed

EVANGELIELEZING VOOR DE GOEDE VRIJDAG

Lezing Mattheüs 27:1-10

De volgende ochtend vroeg namen alle hogepriesters met de oudsten van het volk het besluit Jezus ter dood te brengen. Nadat ze Hem geboeid hadden, leidden ze Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus, de gouverneur. Toen Judas, die Hem had uitgeleverd, zag dat Jezus ter dood veroordeeld was, kreeg hij berouw. Hij bracht de dertig zilverstukken naar de hogepriesters en oudsten terug en zei: ‘Ik heb een zonde begaan door een onschuldige uit te leveren.’ Maar zij zeiden: ‘Wat gaat ons dat aan? Zie dat zelf maar op te lossen!’ Toen smeed hij de zilverstukken de tempel in, vluchtte weg en verhing zich. De hogepriesters verzamelden de zilverstukken en zeiden tegen elkaar: ‘We mogen ze niet bij de tempelschat voegen, aangezien het bloedgeld is.’ Ze besloten er de akker van de pottenbakker mee te kopen, die dan als begraafplaats voor vreemdelingen kon dienen. Daarom heet

die akker tot op de dag van vandaag de Bloedakker. Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia: 'En ze verzamelden de dertig zilverstukken, het bedrag waarop Hij geschat was en dat ze hadden bepaald met de kinderen van Israël, en ze betaalden er de akker van de pottenbakker mee, zoals de Heer mij had opgedragen.'

Zingen Gezang 174:3

Liedboek 1973

De tijd heb ik verloren,
die Gij mij hebt verleend.
Naar U wild' ik niet horen,
in zonden was 'k versteend.
Zeer traag ben ik tot deugden,
al heb ik goed vermaan.
Oorsprong der eeuwge vreugden,
o Jesu, zie mij aan!

Lezing Mattheüs 27:11-26

Toen Jezus voor de gouverneur stond, stelde deze Hem de vraag: 'Bent U de koning van de Joden?' Jezus zei: 'U zegt het.' Maar op de beschuldigingen die de hogepriesters en oudsten tegen Hem inbrachten, antwoordde Hij niet één keer. Daarop zei Pilatus tegen Hem: 'Hoort U niet wat deze getuigen allemaal tegen U inbrengen?' Hij gaf op geen enkele beschuldiging enig weerwoord, wat de gouverneur zeer verwonderde.

Nu had de gouverneur de gewoonte om op het pesachfeest één gevangene vrij te laten, en die door het volk te laten kiezen. Er zat toen een beruchte gevangene vast, die Jezus Barabbas genoemd werd. En dus vroeg Pilatus hun, toen ze daar waren samengestroomd: 'Wie wilt u dat ik vrijlaat, Jezus Barabbas of Jezus die de messias wordt genoemd?' Hij wist namelijk dat ze Hem uit afgunst hadden uitgeleverd.

Terwijl hij op de rechterstoel zat, werd hem een boodschap van zijn vrouw gebracht: 'Laat je niet in met die rechtvaardige! Om Hem heb ik namelijk vannacht in een droom veel moeten lijden.'

Ondertussen haalden de hogepriesters en de oudsten het volk over: ze moesten om Barabbas vragen, en Jezus laten doden.

Weer nam de gouverneur het woord en hij vroeg opnieuw:

'Wie van de twee wilt u dat ik vrijlaat?' 'Barabbas!' riepen ze.

Pilatus vroeg hun: 'Wat moet ik dan doen met Jezus die de messias wordt genoemd?' Allen antwoordden: 'Aan het kruis met Hem!'

Hij vroeg: 'Wat heeft Hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden alleen maar harder: 'Aan het kruis met Hem!'

Toen Pilatus inzag dat hij niets bereikte, maar dat er zelfs een opstand dreigde uit te breken, liet hij water brengen, waste ten overstaan van de menigte zijn handen en zei: 'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man. Zie het zelf maar op te lossen.' En heel het volk antwoordde: 'Laat zijn bloed ons maar worden aangerekend, en onze kinderen!'

Daarop liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij Hem eerst nog had laten geselen.

Zingen Lied 558:1,6

Jan Wit

1 Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God - *Kyrie eleison.*

6 Om het zwijgen, het geduld,
waarmee Gij de wet vervult,
als men vruchtloos zoekt naar schuld - *Kyrie eleison.*

Lezing Mattheüs 27:27-44

De soldaten van de gouverneur namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om Hem heen.

Ze kleedden Hem uit en deden Hem een scharlakenrode mantel om, vlochten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven Hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor Hem op de knieën. Spottend zeiden ze: ‘Gegroet, koning van de Joden,’ en ze spuwden op Hem, pakte Hem de rietstok weer af en sloegen Hem op het hoofd. Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem de mantel uit, deden Hem zijn kleren weer aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen.

Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyrene die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen. Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd werd, wat ‘schedelplaats’ betekent. Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen Hij die geproefd had, weigerde Hij ervan te drinken. Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen, en ze bleven daar zitten om Hem te bewaken.

Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: ‘Dit is Jezus, de koning van de Joden’.

Zingen Lied 558:8,10

- 8 Om de doornen van uw kroon,
om de geesling en de hoon,
roepen wij, o Mensenzoon, - *Kyrie eleison*.
- 10 Heer, om uw vijf wonden rood,
om uw onverdiende dood,
smeken wij in onze nood - *Kyrie eleison*.

Lezing Mattheüs 27:38-44

Daarna werden er naast Hem twee misdadigers gekruisigd, de een rechts van Hem, de ander links.

De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met Hem: ‘Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als Je de Zoon

van God bent, red jezelf dan en kom van dat kruis af!’ Ook de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen: ‘Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet. Hij is toch koning van Israël?

Laat Hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in Hem geloven. Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die Hem nu dan redden, als Hij Hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: “Ik ben de Zoon van God.”

Precies zo beschimpten Hem de misdadigers die samen met Hem gekruisigd waren.

Zingen Gezang 189:1

Ahasverus van den Berg, uit: *Liedboek* 1973

- 1 Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
hangt ten spot van snode smaders.
Zoon des Vaders,
waar is toch uw almacht thans,
waar uw goddelijke glans?

Kruismeditatie

Zingen Gezang 189:2-4

- 2 Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
en Hij hangt er mijnentwegen,
mij ten zegen.
Van de vloek maakt Hij mij vrij,
en zijn sterven zaligt mij.
- 3 Mijn Verlosser hangt aan 't kruis.
Zou ik dan ik droeve dagen
troostloos klagen?
Als ik naar zijn kruis mij richt,
valt mijn eigen last mij licht.

- 4 Mijn Verlosser hangt aan 't kruis!
 'k Heb mij, Heer, voor dood en leven
 U gegeven.
 Laat mij dan in vreugd en pijn
 met U in gemeenschap zijn.

Meditatief orgelspel

Quadragesima (4^e symfonie van A. de Jager)

Lezing Mattheüs 27:45-50

Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem: 'Eli, Eli, lema sabachtani?' Dat betekent: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hij roept om Elia!' Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesneld die een spons pakte en in water met azijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde Hem te laten drinken. De anderen zeiden: 'Laten we nu maar eens zien of Elia Hem komt redden.' Jezus riep opnieuw, luidkeels, en gaf de geest.

In stilte doven wij de Paaskaars

Zingen Lied 590:1

Ad den Besten, Jan Wit

- 1 Nu valt de nacht.
 Het is volbracht:
 de Heer heeft heel zijn leven
 voor het menselijk geslacht
 in Gods hand gegeven.

Lezing Mattheüs 27:51-56

Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten. De graven werden geopend en de lichamen van veel

gestorven heiligen werden tot leven gewekt; na Jezus' opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en verschenen aan een groot aantal mensen.

Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden: 'Hij was werkelijk Gods Zoon.'

Vele vrouwen, die Jezus vanuit Galilea gevolgd waren om Hem te dienen, stonden van een afstand toe te kijken. Onder hen bevonden zich Maria van Magdala, Maria, de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

Zingen Lied 590:2-5

2 De wereld gaf
Hem slechts een graf,
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.

3 Hoe slaapt Gij nu,
die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen.
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen.

4 't Is goed, o Heer,
Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

5 Hoe wonderlijk,
uitzonderlijk
een sabbat is gekomen:
eens voor al heeft Hij het juk
van ons afgenomen.

Gebed

Nabetracting

David en Jesaja (2)

'Om onze zonden werd hij doorboord,
om onze wandaden gebroken.
De straf die hij onderging bracht ons vrede,
zijn striemen gaven ons genezing.
Wij dwaalden rond als schapen,
ieder zocht zijn eigen weg;
maar de wandaden van ons allen
liet de HEER op hem neerkomen.
Hij werd mishandeld, maar verzettede zich niet
en deed zijn mond niet open.
Als een schaap dat naar de slacht wordt geleid,
als een ooi die stil is bij haar scheerders
deed hij zijn mond niet open.
Door een onrechtvaardig vonnis werd hij weggenomen.
Wie van zijn tijdgenoten heeft er oog voor gehad?
Hij werd verbannen uit het land der levenden,
om de zonden van mijn volk werd hij geslagen.
Hij kreeg een graf bij misdadigers,
zijn laatste rustplaats was bij de rijken;
toch had hij nooit enig onrecht begaan,
nooit bedrieglijke taal gesproken.' (Jesaja 53:5-9)

'Van U komt, Heer, het loflied''

Psalm 22:11,13

- 11 Van U komt, Heer, het loflied dat ik zing:
laat mij vergelden al wat ik van U ontving.
Laat mij U loven in de grote kring
van die U vrezen!
Gij need'rig volk, gij zult gezeten wezen
aan een festijn! Die God zoekt, moet Hem prijzen!

O, haal uw hart op aan zijn gunstbewijzen,
die eeuwig zijn.

- 13 'Eet dan, die zit op 's werelds overvloed,
of daal in 't stof wanneer gij sterven moet, -
Bij dood of leven, voor- of tegenspoed,
zult gij toch allen
voor Gods gerechtigheid ter aarde vallen!
Ook het geslacht, dat nog niet is geboren,
zal eenmaal van de Heer getuigen horen,
dat Hij 't volbracht!

Met de Paaskaars verlaten we in stilte de kerk

STILLE ZATERDAG

In stilte komen we de kerk in ...

Aanvangstekst:

'Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood? We zijn door de doop in zijn dood met Hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden. Als wij delen in zijn dood, zullen wij ook delen in zijn opstanding. (Romeinen 6:3-5)

'Wij gedenken ...'

Zingen Psalm 130

berijming Willem Barnard

- 1 Uit diepten van ellende roep ik tot U, o HEER.
 Gij kunt verlossing zenden, ik werp voor U mij neer.
 O laat uw oor zich neigen tot mij, tot mijn gebed.
 Laat mij gehoor verkrijgen,
 red mij, o Here, red!

- 2 Zoudt Gij indachtig wezen al wat een mens misdeed,
 wie zou nog kunnen leven in al zijn angst en leed?
 Maar Gij wilt ons vergeven,
 Gij scheldt de schulden kwijt,
 opdat wij zouden vrezen
 uw goedertierenheid.

- 3 Ik heb mijn hoop gevestigd op God de HEER die hoort.
 Mijn hart, hoezeer onrustig,
 wacht zijn verlossend woord.
 Nog meer dan in de nachten wachters het morgenlicht,
 blijf ik, o Heer, verwachten
 uw lichtend aangezicht.

- 4 Gij al Gods bondgenoten, ziet naar zijn toekomst uit!
De HEER is vastbesloten tot goedertierenheid!
Hoor aan de goede tijding: Hij geeft in zijn geduld
aan Israël bevrijding van onrecht en van schuld.

Lezing Mattheüs 27:57-66

Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Josef en was ook een leerling van Jezus geworden. Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan. Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Daarna rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok. Maria van Magdala en de andere Maria gingen tegenover het graf zitten en bleven daar achter.

De volgende dag, dus na de voorbereidingsdag, gingen de hogepriesters en de farizeeën samen naar Pilatus. Ze zeiden tegen hem: 'Heer, het schoot ons te binnen dat die bedrieger, toen Hij nog leefde, gezegd heeft: "Na drie dagen zal Ik uit de dood worden opgewekt." Geeft u alstublieft bevel om het graf tot de derde dag te bewaken, anders komen zijn leerlingen Hem heimelijk weghalen en zullen ze tegen het volk zeggen: "Hij is opgewekt uit de dood," en die laatste leugen zal nog erger zijn dan de eerste.' Pilatus antwoordde: 'U kunt bewaking krijgen. Ga nu en regel het zo goed als u kunt.' Ze gingen naar het graf en beveiligden het door het te verzegelen en er bewakers voor te zetten.

'O hartepijn, o diep geheim'

Ria Borkent, melodie Lied 590

- 1 O hartepijn, o diep geheim,
Gods zoon wordt onder 't klagen
in de diepte van de dood,
in het graf gedragen.

- 2 O mens versta, dat Golgotha
er was om onze zonden.
Want het kwade richtte ons
jammerlijk te gronde.
- 3 O heilig Woord, dat is vermoord,
uw mond werd dichtgeslagen.
Dat de Schriften opengaan
en wij naar U vragen.
- 4 O Mensenzoon, het moest zo zijn,
Gij zegt ons niet te treuren
om uw bloed dat mensen redt;
zo moest het gebeuren.
- 5 O Jezus Gij, wees ons nabij,
berouw heeft ons bevangen.
Geef dat wij over het graf
naar uw heil verlangen.

‘Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?’

‘Het water van de grote vloed’

Willem Barnard, *NLB* 350

- 1 Het water van de grote vloed
en van de zee zo rood als bloed,
dat is de aardse moederschoot,
dat is de diepte van de dood.
- 2 Want al het water wast niet af,
dat wij verzinken in dit graf,
tenzij de duif die nederdaalt
ons uit de hoge vrede haalt.

- 3 Tot ondergang zijn wij gedoemd,
als God ons niet bij name noemt,
maar God-zij-dank, Hij doet ons gaan
door 't water van de doodsjordaan.
- 4 Wij staan geschreven in zijn hand,
Hij voert ons naar 't Beloofde Land.
Als kind'ren gaan wij zingend voort.
De Vader is het die ons hoort.

Waarom is deze nacht ... (2)

- 5 Met Noach en zijn regenboog,
Mozes die uit Egypte toog
en Jona uit het hart der zee,
bidt heel uw kerk aanbidde mee!
- 6 Naäman, nu niet meer onrein,
mag onder uw beminden zijn.
Ja, alle volken zijn in tel / bij U, o God van Israëel!
- 7 Gij heft de aarde aan het licht
door diepte heen en door gericht,
eens zal zij bloeien als een roos,
een dal van rozen, zondeloos!

Litanie in de Paasnacht

'Heer Jezus, als een licht zijt Gij...'

André Troost, *Zingende gezegend* 281; melodie Lied 753

- 1 Heer Jezus, als een licht zijt Gij
gekomen in de nacht,
ons meer nog dan de dood nabij,
vertroostend, ongedacht.

- 2 Als Gij ons licht niet was geweest
dan was er slechts verdriet,
een wond die schrijnt en niet geneest,
veel pijn - en anders niet.

Litanie ... (2)

- 3 Niet elk gebed wordt zo verhoord
als ieder dat wel wil;
wij gaan met uw beloften voort,
uw toekomst maakt ons stil.
- 4 Niet iedereen begrijpt waarom
ons lichaam moet vergaan -
het kiemt als zaad en komt weerom
als Gij het op doet staan.
- 5 Er is geen leven zonder zin,
de dood is maar een poort,
geen einde, maar een nieuw begin
van vreugde, ongestoord.

Litanie ... (3)

- 6 Kom, Heiland, in die laatste nacht,
verdrijf de angst, de pijn,
zodat wij, eenmaal thuisgebracht,
voorgoed genezen zijn!
- 7 Eens staan wij dan weer oog in oog,
wij zien elkaars gezicht,
en zingen samen, hemelhoog:
God dank - Hij is ons licht!

Meditatief orgelspel 'Jezus is ons licht en ons leven'

J.S. Bach, tekst: Ernst Christoph Homburg

DOOPGEDACHTENIS

Zingen Apostolische Geloofsbelijdenis

Lied 340b

Ik geloof in God de Vader, de Almachtige,
Schepper des hemels en der aarde.

En in Jezus Christus, zijne eniggeboren Zoon, onze Here,
die ontvangen is van de Heilige Geest,
geboren uit de maagd Maria,
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
is gekruisigd, gestorven en begraven,
nedergedaald ter helle,
ten derden dage wederom opgestaan van de doden,
opgevaren ten de hemel,
zittende ter rechterhand Gods, des almachtigen Vaders,
vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden
en de doden.

Ik geloof in de Heilige Geest.
Ik geloof in een heilige, algemene, christelijke kerk,
de gemeenschap der heiligen,
vergeving der zonden,
wederopstanding des vlezes
en een eeuwig leven.

Amen, amen, amen.

Lezing Kolossenzen 3:1-3

Als u nu met Christus tot leven bent gewekt, streef dan naar
wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God.
Richt u op wat boven is, niet op wat op aarde is.
U bent immers gestorven, en uw leven ligt met Christus
verborgen in God.

‘Jezus, leven van ons leven’

Jan Willem Schulte Nordholt, NLB 575:1,4,6

- 1 Jezus, leven van ons leven,
Jezus, dood van onze dood,
Gij hebt U voor ons gegeven,
Gij neemt op U angst en nood,
Gij moet sterven aan uw lijden
om ons leven te bevrijden.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.
- 4 Alle leed hebt Gij geleden,
Gij gedragen met geduld.
Als een worm zijt Gij vertreden
zonder schuld, om onze schuld,
opdat wij door U verheven
als verlost zouden leven.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.
- 6 Dank zij U, o Heer des levens
die de dood zijt doorgedaan,
die Uzelf ons hebt gegeven
ons in alles bijgestaan,
dank voor wat Gij hebt geleden,
in uw kruis is onze vrede.
Voor uw angst en diepe pijn
wil ik eeuwig dankbaar zijn.

Slotgebed

Jezus

*Je gaat een mensenleven mee,
ik kan je lezen en herlezen,
ik pak je op en leg je weg,
ik sla vooruit en blader terug,
geduldig ben je en beschikbaar.*

*Maar toch zo nederig niet
of woorden schieten wortel,
beslaan mijn landschap,
heffen kruinen in de hemel,
opgewassen tegen stormen.*

*Daar komt wat aan te pas
om ze te kappen, en dan nog,
de tronk zit dieper in de aarde
dan ik dacht, loopt uit, een twijg –
o Jezus, eer ik van U zwijg.*

Jaap Zijlstra

We verlaten in stilte de kerk ...

PASEN

VOORBEREIDING

Bij het binnendragen van de Paaskaars zingen we NLB 600.

- 1 Licht, ontloken aan het donker,
Licht, gebroken uit de steen,
Licht, waarachtig levensteken,
werp uw waarheid om ons heen!

- 2 Licht, geschapen, uitgesproken,
Licht, dat straalt van Gods gelaat,
Licht uit Licht, uit God geboren,
groet ons als de dageraad!

- 3 Licht, aan liefde aangestoken,
Licht, dat door het donker brandt
Licht, jij lieve lentebode,
zet de nacht in vuur en vlam!

- 4 Licht, verschenen uit den hoge,
Licht, gedompeld in de dood,
Licht, onstuitbaar, niet te doven,
zegen ons met morgenrood!

- 5 Licht, straal hier in onze ogen,
Licht, breek uit in duizendvoud,
Licht, kom ons met stralen tooien,
ga ons voor van hand tot hand!

Ontsteken van de tafelkaarsen

Welkom

Zingen Psalm 118:1,5 (staande)

berijming Jan Wit

Laat ieder 's Heren goedheid prijzen,
zijn liefde duurt in eeuwigheid.
Laat, Israël, uw lofzang rijzen:
Zijn liefde duurt in eeuwigheid.
Dit zij het lied der priesterkoren:
Zijn liefde duurt in eeuwigheid.
Gij, die de Heer vreest, laat het horen:
Zijn liefde duurt in eeuwigheid.

De HEER is mij tot hulp en sterkte,
Hij is mijn lied, mijn psalmgezang.
Hij is het, die mijn heil bewerkte.
Ik loof de HEER mijn leven lang.
Hoor in hun kamp Gods knechten zingen
Nu Hij de zege heeft gebracht:
Gods rechterhand doet grote dingen,
Gods rechterhand heeft grote kracht!

Drempeltekst 1 Cor. 15: 12-22

Maar wanneer nu over Christus wordt verkondigd dat Hij uit de dood is opgewekt, hoe kunnen sommigen van u dan zeggen dat de doden niet zullen opstaan? Als de doden niet opstaan, is ook Christus niet opgewekt; en als Christus niet is opgewekt, is onze verkondiging zonder inhoud en uw geloof zinloos. Dan blijkt dat wij als getuigen van God over Hem hebben gelogen, omdat we verklaard hebben dat Hij Christus heeft opgewekt – want als er geen doden worden opgewekt, dan kan Hij dat niet hebben gedaan. Wanneer de doden niet worden opgewekt, is ook Christus niet opgewekt. Maar als Christus niet is opgewekt, is uw geloof nutteloos, bent u nog een gevangene van uw zonden en worden de doden die Christus toebehoren niet gered. Als wij alleen voor dit leven op Christus hopen, zijn wij de beklagenswaardigste mensen die er zijn. Maar Christus is werkelijk uit de dood opgewekt, als de eerste van de gestorvenen. Want zoals de dood er is gekomen door een mens, zo is ook de opstanding uit de dood er gekomen door een mens.

Zoals allen sterven in Adam, zo zullen allen ook tot leven komen in Christus.

Lofprijzing

Henk Jongerius, *Liedboek* (2013), nr. 634

- 1 U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, U zij alle eer!
Alle mens'lijk lijden hebt Gij ondergaan
om ons te bevrijden tot een nieuw bestaan:
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, U zij alle eer!

- 2 Licht moge stralen in de duisternis,
nieuwe vrede dalen waar geen hoop meer is.
Geef ons dan te leven in het nieuwe licht,
wil het woord ons geven dat hier vrede sticht:
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, U zij alle eer!

(gemeente gaat zitten)

DIENST VAN HET WOORD

Gebod om de Geest

Zingen van het projectlied/bekijken van de video Kindermoment

Lezing Mattheüs 28:1-10

Na de sabbat, bij het ochtendgloren van de eerste dag van de week, kwam Maria van Magdala met de andere Maria naar het graf kijken. Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde af uit de hemel, liep naar het graf, rolde de steen weg en ging erop zitten. Hij lichtte als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw. De bewakers beefden van angst en vielen als dood neer. De engel richtte zich tot de vrouwen en zei: 'Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus, de gekruisigde, zoeken. Hij is niet hier, Hij is immers uit de dood opgewekt, zoals Hij gezegd heeft. Kijk, dit is de plaats waar Hij gelegen heeft. En ga nu snel naar zijn leerlingen en

zeg hun: “Hij is opgewekt uit de dood, en dit moeten jullie weten: Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zul je Hem zien.” Onthoud dat ik jullie dit gezegd heb.’

Ontzet en opgetogen verlieten ze het graf; ze haastten zich om het aan zijn leerlingen te vertellen. Op dat moment kwam Jezus hun tegemoet en groette hen. Ze liepen op Hem toe, grepen zijn voeten vast en aanbaden Hem. Daarop zei Jezus: ‘Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze Mij zien.’

Zingen (met ensemble): NLB 617

Surrexit Christus hodie – Erstanden ist der heilig Christ, vert. Hans Hugo Rapparlié
(1 en 2 ensemble, 3, 7 en 11 allen, 14 vrouwen, 15 mannen, 18 en 19 allen)

1 De Heer is waarlijk opgestaan,
halleluja, halleluja,
de nacht des doods voorbijgegaan.
Halleluja, halleluja.

2 Wanneer Hij niet was opgestaan,
halleluja, halleluja,
dan zou de wereld zijn vergaan.
Halleluja, halleluja,

3 Maar nu Hij overwonnen heeft,
halleluja, halleluja,
nu loven wij de Heer die leeft.
Halleluja, halleluja.

7 'Wees niet bevreesd, verheug u zeer,
halleluja, halleluja,
Hij, die gij zoekt, is hier niet meer.'
Halleluja, halleluja.

11 'Hier was zijn rustplaats, kom en zie,
halleluja, halleluja,
verblijd u - 't graf behield Hem niet.'
Halleluja, halleluja!

14 'Wij zien het vol verbazing aan,
halleluja, halleluja,
zeg ons: waarheen is Hij gegaan?'
Halleluja, halleluja!

15 'Naar Galiléa richt uw voet,
halleluja, halleluja,
daar wordt gij door uw Heer begroet.'
Halleluja, halleluja!

18 Nu klinkt alom de roep voortaan:
halleluja, halleluja,
'de Heer is waarlijk opgestaan!'
Halleluja, halleluja!

19 Verblijd u met ons allen saam,
halleluja, halleluja,
lofzing de Heer en prijs zijn naam!
Halleluja, halleluja!

Lezing Genesis 2: 4-10a, 15-17

Dit is de geschiedenis van de hemel en de aarde, zo werden ze geschapen.

In de tijd dat de HEER God aarde en hemel maakte, groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkel gewas opgeschoten, want de HEER God had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om het land te bewerken; wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevloede. Toen maakte de HEER God de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen.

De HEER God legde in het oosten, in Eden, een tuin aan en daarin plaatste Hij de mens die Hij had gemaakt. 9Hij liet uit de aarde allerlei bomen opschieten die er aanlokkelijk uitzagen, met heerlijke vruchten. In het midden van de tuin stonden de levensboom en de boom van de kennis van goed en kwaad.

Er ontspringt in Eden een rivier die de tuin bevloeit.

De HEER God bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken. Hij legde hem het volgende verbod op: 'Van alle bomen in de tuin mag je eten, maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad; wanneer je daarvan eet, zul je onherroepelijk sterven.'

Zingen: NLB 825: 1, 2, 3, 4

- 1 De wereld is van Hem vervuld,
die 't kennen gaat te boven,
wiens heerlijkheid ons is verhuld,
in vonken licht verstoven.
Geen mensenoog heeft Hem gezien
wien elk zijn tempel bouwt, in wien
onwetend wij geloven.
- 2 Maar Hij die in de aanvang schiep
de hemel en de aarde,
die al wat is tot aanzijn riep,
de Ongeëvenaarde,
woont niet in tempels; er is niets
dat Hem ontbreekt, - hoe zou Hij iets
uit mensenhand aanvaarden?
- 3 Hij blies ons van zijn adem in.
Hij, hemelhoog verheven,
heeft ons in Adam één begin,
één levensdoel gegeven:
te wonen op zijn aarde, waar
het goed is, goed om met elkaar
in zijn verbond te leven.
- 4 Hij meet ons tijd en ruimte toe
genoeg om Hem te vinden.
Hij kent ons toch, Hij weet toch hoe
wij tasten in den blinde
naar Hem, uit wie ons leven is.
Eens treedt Hij uit de duisternis
en noemt ons zijn beminden.

Verkondiging met als thema: kuieren door de tuin
Muzikaal intermezzo

Zingen: NLB 825: 5, 8, 9

- 5 Ja, Hij is elk van ons nabij,
 hoe hemelhoog verheven;
 in Hem bestaan, bewegen wij,
 in Hem is heel ons leven.
 Dat heeft Hij aan het licht gebracht:
 de mensen zijn van zijn geslacht,
 voorgoed met Hem verweven.
- 8 God heeft zich zelf ons toegewend:
 een man verscheen op aarde,
 een mens, in wie Hij onherkend
 zich aan ons openbaarde.
 In Hem als in een tempel heeft
 de God gewoond die eeuwig leeft,
 de Ongeëvenaarde.
- 9 Hij die rechtvaardig was en stil
 droeg wat Hem was beschoren,
 die stierf, en zie Hij leeft, - Hij wil
 ook in ons zijn herboren.
 Ons leven is in het geding:
 tot onze val en opstanding
 heeft God Hem uitverkoren.

DIENST VAN GEBEDEN EN GAVEN

Dankgebed, voorbede, stil gebed, Onze Vader

Inzameling van de gaven

Slotlied: NLB 624

naar 'Lyra Davidica', vertaler onbekend

- 1 Christus, onze Heer, verrees, halleluja!
Heilige dag na angst en vrees, halleluja!
Die verhoogd werd aan het kruis, halleluja,
Bracht ons in Gods vrijheid thuis, halleluja!
- 2 Prijst nu Christus in ons lied, halleluja,
die in heerlijkheid gebiedt, halleluja,
die aanvaardde kruis en graf, halleluja,
dat Hij zondaars 't leven gaf, halleluja!
- 3 Maar zijn lijden en zijn strijd, halleluja,
heeft verzoening ons bereid, halleluja!
Nu is Hij der heemlen Heer, halleluja!
Englen juublen hem ter eer, halleluja!

ZENDING EN ZEGEN

**Wegzending
Zegen**

Op de wieken van het licht

Het licht is uitgezaaid!
De hemel heeft de hand
in het stille wachten van de tijd.
De schepping is als bloementuin ontwaakt,
een hof waar al ons zuchten
weer op adem komt,
en wie verloren ging
hervonden wordt.

Het licht is uitgezaaid!
De langste schaduw blijft voortaan
getekend door het licht.
De angst voor dode letters
is teniet gedaan – het leven mij
in nieuwe volzin toegedicht.

En op de wieken van het licht
ontwaak ik zingend in de zon.
Gods wind doorwaait mijn hof,
ik drink zijn adem in.
Nooit stralender een eerste dag
waarop Hij mij met liefde
voor zich won.

*Sytze de Vries, Bij gelegenheid (II) Woorden voor
gedenkwaardige dagen', blz. 182*

Iedereen een gezegend en opgewekt Paasfeest gewenst!